

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра валеології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

“ 27 ” червня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Виховна практика

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 01 Освіта _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 014 Середня освіта _____
(шифр і назва)

предметна спеціальність _____ 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ біологічний _____

2022 / 2023 навчальний рік

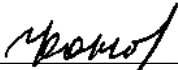
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

«24» червня 2022 року, протокол № 5

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д-р. пед. наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри валеології Олена КАБАЦЬКА

Програму схвалено на засіданні кафедри валеології філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «9» червня 2022 року, № 8

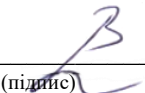
В.о. завідувача кафедри Олена КОНОВАЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Гарант освітньо-професійної програми Наталія САМОЙЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з науково-методичною комісією біологічного факультету

Протокол від «21» червня 2022 року №9

Голова науково-методичної комісії Віра МАРТИНЕНКО
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Виховна практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета виховної практики – навчити студентів здійснювати в практичній діяльності виховні педагогічні дії та впроваджувати отримані здоров'язбережувальні знання, вміння та навички у виховну діяльність навчальних закладів з використанням методів, форм та заходів, необхідних майбутньому фахівцю для збереження та підтримки свого здоров'я та здоров'я оточуючих.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- повторення, закріплення та поглиблення знань студентів, засвоєних при вивченні навчальних дисциплін попередніх семестрів;
- розвиток вмінь студентів працювати з науковою літературою, аналізувати її;
- розвиток вмінь студентів розробляти виховні здоров'язбережувальні заходи;
- проводити виховні заходи з застосуванням здоров'язбережувальних знань, вмінь та навичок;
- формувати потяг до виховної роботи в закладі освіти;
- навчити проводити педагогічні дослідження в межах змісту своєї спеціальності;
- підготувати студентів до вибору теми курсових та дипломної роботи бакалавра і продовження розпочатого дослідження.

В результаті проходження виховної практики студенти:

- **повинні знати:**
 - сутність процесу виховання;
 - поняття про зміст оздоровчої просвіти;
 - поняття про зміст культури здоров'я;
 - технології організації навчання та виховання зі здоров'язбереження;
 - досвід роботи навчально-виховних закладів освіти з питань здорового способу життя та формування культури здоров'я.
- **повинні вміти:**
 - створювати умови безпечної діяльності дитини протягом процесу освіти;
 - визначити та дотримувати основні вимоги до освітнього процесу;
 - складати плани проведення виховних заходів;
 - проводити громадські та культурні заходи з питань здорового способу життя;
 - аналізувати виховну роботу;
 - сприяти поширенню здоров'язбережувальної освіти, просвіти та культури здоров'я серед дітей, підлітків, молоді, а також серед працівників галузі освіти;
 - створювати умови для відродження українських здорових традицій, виховання та оздоровлення на їх основі;
 - проводити оздоровчі заходи й акції здоров'я для дітей та молоді;
 - проводити бесіди, диспути щодо духовності, акції здоров'я, а також оздоровчі справи, розвантаження тощо.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах.

ЗК6. Дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності і принципів інтелектуальної чесності, здатність діяти соціально відповідально та свідомо, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності та біобезпеку.

ЗК10. Здатність до комунікації у професійній діяльності, у т.ч. на міжнародному рівні, здатність спілкуватися іноземною мовою, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та громадянські свідомо, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Фахові компетентності (ФК):

ФК6. Здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі в загальноосвітній школі, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу у середній школі.

ФК13. Знання загальних теоретичних засад та практики застосування методів педагогічної етики і деонтології в професійній діяльності вчителя, здатність діяти етично в освітньому середовищі, обирати та застосовувати адекватні методи та прийоми педагогічної діяльності вчителя у світлі сучасних тенденцій культурного розвитку, екологічного, статевого виховання учнів різного віку.

ФК16. Здатність у процесі навчання та виховання учнів доводити й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства, розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я, застосовувати валеологічні методи оцінки й моніторингу стану здоров'я людини і базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
0	0
Практичні, семінарські заняття	
0	0
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
150 год.	150 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти таких результатів навчання (ПРН):

ПРН 3. Застосовує сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології і основ здоров'я в загальноосвітній школі, враховує психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів.

ПРН 4. Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 5. Дотримується сам під час польових і педагогічних практик, та формує в учнів екологічні цінності й відповідальне ставлення школярів до природи, власного здоров'я та здоров'я інших, повагу до культурних цінностей і традицій українського народу, дотримується основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, знає основні підходи до оцінки ризиків за умов застосування новітніх медико-біологічних методів, освітніх та оздоровчих технологій.

ПРН 6. Проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовує співпрацю учнів та ефективно працює автономно та в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), організує співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 14. Розробляє навчально-методичні матеріали (навчальні програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та типових програм з урахуванням виду освітньої установи, застосовує педагогічні технології на достатньому рівні, вміє надавати професійні консультації в галузі біології та здоров'я людини, популяризує професійні знання та відстоює науковий світогляд.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Базою виховної практики можуть бути загальноосвітні та спеціалізовані освітні заклади, які організовують та проводять роботу літніх таборів на базі або за межами освітнього закладу, а також проводять позакласну виховну діяльність зі школярами.

Виховна практика включає такі види робіт:

1. Прийняти участь в установчій конференції по виховній практиці.
2. Ознайомитись із завданнями, змістом, особливостями виховної практики, обов'язками студентів-практикантів.
3. Ознайомитись із документацією виховної практики.
4. Скласти індивідуальний план студента-практиканта.
5. Заповнити щоденник практики.
6. Ознайомитись із завданнями, основними напрямками роботи під час практики.
7. Ознайомитись із методичними розробками з валеологічного навчання та виховання для роботи у оздоровчих дитячих закладах.
8. Ознайомитись з досвідом роботи оздоровчого дитячого закладу, де проходить практика.
9. Проаналізувати досвід отриманих знань при роботі у оздоровчому дитячому закладі та внести пропозиції щодо здоров'язбережувального освітнього процесу та оздоровлення дітей.
10. Відвідати бібліотеку та познайомитись з програмами, матеріалами щодо проведення акцій здоров'я, бесід, занять щодо підвищення духовності, формування культури здоров'я та здорового способу життя.

11. Зробити аналіз заходів педагогів оздоровчого закладу щодо виховання дітей, формування у них навичок здорового способу життя.
12. Скласти план акції здоров'я, розробити сценарій та провести із дітьми оздоровчий захід.
13. Розробити за індивідуальним планом диспут, бесіду з дітьми щодо духовності, здорового способу життя, культури здоров'я та провести їх для дітей та молоді.
14. Підготувати творчий звіт про проходження виховної практики.
15. Підготувати звітну документацію та подати на підпис керівнику практики та директору закладу, де проходить практика, поставити печатки.
16. Підготувати звітну документацію та подати на підпис керівнику практики від кафедри.
17. Прийняти участь у підсумковій конференції, докласти про проходження виховної практики, захистити свою роботу та отримати залік.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви розділів і тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1-й тиждень практики			
1.	Установча конференція із виховної практики, надання студентам індивідуальних завдань, обговорення основних вимог виховної практики	3	
2	Ознайомлення із роботою закладу, де проходить практика	6	
3	Ознайомлення з режимом роботи закладу, де проходить практика	3	
4	Ознайомлення з нормативними документами та структурою закладу	6	
5	Ознайомлення з планом роботи закладу, де проходить практика	6	
6	Ознайомлення з бібліотекою закладу, де проходить практика	6	
7	Ознайомлення з методичним забезпеченням щодо програм оздоровлення дітей та молоді закладу, де проходить практика	6	
8	Ознайомлення з санітарно-гігієнічними умовами та технікою безпеки, протипожежною безпекою, з вимогами та правилами закладу, де проходить практика	6	
9	Ознайомлення з досвідом роботи методистів, вихователів, керівників гуртків, волонтерів закладу, де проходить практика	6	
10	Ознайомлення з досвідом роботи педагогів з дітьми-інвалідами закладу, де проходить практика	6	
11	Ознайомлення з досвідом роботи педагогів з батьками закладу, де проходить практика	6	
12	Ознайомлення з досвідом роботи педагогів та методистів закладу, де проходить практика	6	
13	Ознайомлення з організацією навчальної, методичної та виховної роботи закладу, де проходить практика	6	
2 –й тиждень практики			
14	Оволодіння методами науково-педагогічної роботи та дослідження	6	
15	Написання плану та сценарію акції здоров'я	6	
16	Надання допомоги педагогам у проведенні окремих занять, або фрагментів	6	
17	Надання допомоги педагогам у проведенні оздоровчих занять, диспутів	6	

	та релаксаційних вправ й розвантажень	
18	Робота з дітьми-інвалідами, з дітьми та молоддю	6
19	Зустрічі з багатодітними та малозабезпеченими родинами	6
20	Проведення акції здоров'я	6
	3-й тиждень практики	
21	Вироблення навичок у написанні плану та змісту бесіди із дітьми та молоддю щодо здорового способу життя, розвитку духовності, оздоровчих традицій	6
22	Розробка плану та змісту бесіди щодо духовності	6
23	Підготовка та проведення оздоровчих бесід з дітьми закладу	6
24	Робота з дітьми-інвалідами, підлітками та молоддю	6
25	Розробка та оформлення творчого звіту	6
26	Участь у підсумковій конференції, звітування про проходження виховної практики, захист та здача диференційованого заліку	6
Усього годин		150

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Завдання для самостійної роботи

Не передбачено навчальним планом.

6. Індивідуальне завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

1. *Словесні методи*: пояснення, бесіда, дискусія, робота з навчальною і науковою літературою, самостійна робота.

2. *Методи спостереження*: методи ілюстрацій, методи демонстрацій.

3. *Практичні методи*: вправи, творчі роботи.

4. *Методи проблемного навчання*: виклад з елементами проблемності, пізнавальний та проблемний виклад, евристичний.

8. Методи контролю

Після закінчення виховної практики студенти готують звіти про її проходження.

Студенти звітують про результати практики на засіданні кафедри валеології. За результатами поточного контролю, звіту про проходження практики та оформлення щоденника практики виставляється залікова оцінка.

Перелік документації, необхідної для проходження виховної практики студентів:

1. Індивідуальний план практики;
2. Щоденник практики (інформативний звіт);
3. Творчий звіт (аналітичний звіт);

4. План та зміст проведення акції здоров'я;
5. План та зміст проведення бесід щодо духовності, культури здоров'я;
6. Тематика проведення оздоровчих заходів, бесід та ігор для дітей.

Індивідуальний план виховної роботи студента необхідний для правильної організації та проходження їм виховної практики. Студент повинен скласти свій індивідуальний план практики на всі три тижні. Надати його до підписання угоди та керівнику практики від кафедри та керівнику практики від навчального закладу. Індивідуальний план повинен бути підписаний:

- а) студентом-практикантом,
- б) керівником практики та директором навчального закладу, де проходить практика,
- в) керівником практики від кафедри.

Щоденник практики (інформативний звіт) ведеться студентами протягом всієї практики. В ньому фіксуються всі виконані роботи, завдання та заходи; спостереження та аналіз відвіданих занять та виховних заходів, аналіз своїх занять та виховних і оздоровчих заходів, робота з дітьми, батьками тощо. У щоденнику повинна бути відображена виховна робота та аналіз виховної роботи. Щоденник відображує відношення студента до практики та свідчить про його професійний рівень та загальну культуру. Протягом всієї практики студент повинен мати при собі щоденник практики та індивідуальний план, які періодично перевіряє керівник практики та робить там помітки про виконання робіт студентом.

Характеристику діяльності студента пише у щоденнику керівник практики від закладу, де проходила практика і ставить свій підпис та печатку.

Щоденник здається разом із усією документацією наприкінці практики. Він має печатку навчального закладу та підписується (**2** сторінка – дві печатки, два підпису (прибуття та вибуття)); **3** сторінка – одна печатка, один підпис; **6** сторінка – одна печатка, один підпис):

- студентом-практикантом;
- керівником практики та директором закладу, де проходила практика.

Творчий звіт є аналітичним звітом студента-практиканта про проходження виховної практики і підписується тільки студентом.

Плани-конспекти бесіди та тренінгу слід розробляти, дотримуючись основних вимог. Студенту-практиканту треба розробити конспекти: один – бесіди, один – тренінгу, які перевіряє керівник практики. Плани-конспекти повинні бути надруковані у одному екземплярі і підписаний керівником виховної практики та керівником закладу, де проходить практика. Студенту треба провести бесіду та тренінг з вихованцями і проаналізувати свою роботу.

План та зміст акції здоров'я також слід подавати на перевірку керівнику практики за 2 дні до проведення акції. Тематика акції – оздоровчі традиції народних свят українців та інше (див. далі). План акції здоров'я також повинен бути підписаний керівником виховної практики та керівником оздоровчого закладу, де проходить практика. Студенту треба провести акцію здоров'я з вихованцями і проаналізувати свою роботу.

Вся документація з виховної практики здається керівнику практики від кафедри. Керівник ставить оцінку за проходження студентом практики, готує відгук про його діяльність та підписується у щоденнику практики.

Теми бесід та тренінгів

Основні

1. Позитивне мислення та мовлення.
2. Оздоровчі властивості звуку, співу, дзвону колоколів.
3. Традиції спілкування та оздоровлення за допомогою рослинного світу.
4. Традиції оздоровлення за допомогою тваринного світу.
5. Оздоровчі властивості води в етнокультурі українців.
6. Оздоровчі властивості землі (особливе ставлення українців до землі).
7. Любов до всього живого як найвищий стан душі.
8. Здорові традиції українського народу.

9. Оздоровчі традиції літніх свят за народним календарем.
10. Культ фізичної досконалості запорізьких козаків.
11. Хліб – особливо шанований символ України – символ праці та достатку.
12. Харчування та здоров'я.
13. Вплив кольорів на здоров'я людини.
14. Молодь за здоровий спосіб життя.
15. Вплив фізичних вправ на здоров'я людини.
16. Ефективні шляхи і способи збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини.
17. Духовне здоров'я людини.
18. Рідна мова – мова солов'їна.
19. Цілющі властивості української писанки.
20. Зцілення за допомогою образотворчого мистецтва.
21. Казка в житті дитини.
22. Ім'я наче доля...
23. Український віночок як духовний оберіг.
24. Моя рідна Харківщина.
25. Діти – квіти України.
26. Пам'ятаємо минуле заради майбутнього.
27. Ми за мир!
28. Національні символи – обереги України.
29. Я громадянин України!
30. Права та обов'язки дитини.

Додаткові

1. Впевненість і невпевненість в собі.
2. Спілкування і взаємоповага в сім'ї.
3. Цікаві сімейні традиції.
4. Планування часу (день, тиждень, місяць, рік).
5. Мистецтво вести розмову.
6. Безпечне користування Інтернетом.
7. Особливості спілкування в соціальних мережах.
8. Легенди та прислів'я народів світу.
9. Культура, мистецтво та народні промисли української нації.
10. Із історії сучасної культури (художники, композитори, письменники).

Теми акцій здоров'я за народними традиціями

1. Свята за народним календарем восени (весни, зими та літа).
3. Сонце, повітря та вода – наші найкращі друзі.
4. Ну-мо, хлопці!
5. Ігри на галявині.
6. Молодь обирає здоровий спосіб життя.
7. Ну-мо, дівчата!
8. Зелені свята в Україні.
9. Швидкість, спритність та здоров'я.

Вправи для оздоровчої роботи

1. Суглобна гімнастика для рук.
2. Суглобна гімнастика для ніг.
3. Гімнастика для шиї.
4. Гімнастика для очей.
5. Самомасаж.
6. Пальчикова гімнастика.

Права та обов'язки студентів-практикантів:

1) студенти-практиканти з усіма питаннями, які у них виникають, мають право звертатися до керівника практики;

2) при проходженні практики студент зобов'язаний наступне:

а) повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики;

б) підкорятися діючим у місці проходження практики правилам внутрішнього розпорядку, вимогам статуту університету;

в) вивчити правила, пройти відповідний інструктаж із правил техніки безпеки та охорони праці, суворо дотримуватися правил техніки безпеки та виробничої санітарії;

г) мати із собою щоденник практики, вести його згідно із встановленим порядком, а по завершенні практики здати на кафедру;

д) надати керівнику практики письмовий звіт про виконання усіх завдань (щоденник практики, аналітичний звіт із додатками), захистити свою роботу та отримати диференційований залік із практики;

е) у разі невиконання вимог, що передбачаються для практикантів, студент може бути відсторонений від проходження практики.

Студентам, що відсторонені від практики, або робота їх та звіт визнані незадовільними, за рішенням Вченої ради факультету призначається повторне проходження практики. В окремих випадках ректор може розглядати питання про подальше перебування студента в університеті.

9. Схема нарахування балів

№ з\п	Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Контроль	Сума балів
1.	Установча конференція із виховної практики, надання студентам індивідуальних завдань, обговорення основних вимог виховної практики	Очна явка, інструктаж з охорони праці, запис у щоденнику	3
2	Ознайомлення із роботою закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
3	Ознайомлення з режимом роботи закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
4	Ознайомлення з нормативними документами та структурою закладу	Позначка студента у щоденнику практики	3
5	Ознайомлення з планом роботи закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
6	Ознайомлення з бібліотекою закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
7	Ознайомлення з методичним забезпеченням щодо програм оздоровлення дітей та молоді закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
8	Ознайомлення з санітарно-гігієнічними умовами та технікою безпеки, протипожежною безпекою, з вимогами та правилами закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
9	Ознайомлення з досвідом роботи методистів, вихователів, керівників гуртків, волонтерів закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3

10	Ознайомлення з досвідом роботи педагогів з дітьми-інвалідами закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
11	Ознайомлення з досвідом роботи педагогів з батьками закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
12	Ознайомлення з досвідом роботи педагога-валеолога та методиста-валеолога закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
13	Ознайомлення з організацією навчальної, методичної та виховної роботи закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	3
14	Оволодіння методами науково-педагогічної роботи та дослідження	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
15	Зустрічі з багатодітними та малозабезпеченими родинами в закладі, де проходить практика	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
16	Надання допомоги педагогам у проведенні виховних занять	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
17	Надання допомоги педагогам у проведенні оздоровчих занять, диспутів та валеологічних вправ й розвантажень	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
18	Робота з дітьми-інвалідами в закладі, де проходить практика	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
19	Написання плану та сценарію акції здоров'я	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
20	Проведення акції здоров'я в закладі, де проходить практика	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	9
21	Розробка плану та змісту бесіди щодо здорового способу життя, розвитку духовності або оздоровчих традицій	Позначка студента у щоденнику практики	3
22	Проведення оздоровчої бесіди з вихованцями закладу, де проходить практика	Позначка студента у щоденнику практики	5
23	Розробка конспекту тренінгу щодо формування культури здоров'я сучасного школяра	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	3
24	Проведення тренінгу щодо формування культури здоров'я сучасного школяра, де проходить практика	Позначка студента та керівника практики у щоденнику практики	5
25	Робота з документами з виховної практики	Звіт за результатами практики	8
26	Участь у підсумковій конференції, звітування про проходження виховної практики, захист та здача диференційованого заліку	Очна явка, звітування	10
Разом			100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Система оцінювання успішності навчання студентів

За дворівневою системою	Оцінка за залік	Критерії оцінювання
зараховано	90-100	Студент систематично відвідує заклад, де проходить виховну практику, повністю та ефективно виконує індивідуальний план практики, проявляє творче відношення до роботи, ініціативу та самостійність щодо написання та проведення акції здоров'я, бесід, проявляє вміння та навички у роботі з дітьми, правильно та акуратно веде документацію, володіє інформацією щодо здорового способу життя, має гарну характеристику та відмінну оцінку у керівника від
	70-89	Студент систематично відвідує заклад, де проходить виховну практику, повністю виконує індивідуальний план практики, проявляє ініціативу та самостійність щодо написання та проведення акції здоров'я, бесід, проявляє вміння у роботі з дітьми, правильно та акуратно веде документацію, володіє інформацією щодо здорового способу життя, має гарну характеристику та оцінку «відмінно» чи «добре» у керівника від закладу проходження
	50-69	Студент регулярно відвідує заклад, де проходить виховну практику, практично виконує індивідуальний план, не проявляє достатньої самостійності у написанні та проведенні акції здоров'я або бесід, проявляє недостатньо тверді вміння у роботі з дітьми, правильно веде документацію, володіє інформацією щодо здорового способу життя, має добру характеристику та оцінку «добре» або «задовільно» у керівника від закладу проходження виховної
не зараховано	1- 49	Студент не пройшов виховну практику, або пройшов але не подав необхідної звітної документації.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Андрощук Н. Основи здоров'я і фізична культура (теоретичні відомості) / Н. Андрощук, М. Андрощук, — Т. : Підруч. і посіб., 2006. — 160 с.

Пропонований посібник містить матеріал про основи фізичної культури, рухові дії, основні фізичні вправи згідно чинної програми з фізичної культури, розкриває значення та зміст, методи і правила занять фізкультурою.

2. Балбенко С. Основи здоров'я та фізичної культури : метод. посіб. для вчителів / С. Балбенко. — Х. : Скорпіон, 2004. — 96 с. — (Предметний тиждень). *Мова йде про методіку організації проведення предметного тижня з основ здоров'я та фізичної культури в школі, пропонуються плани проведення різноманітних форм виховної роботи при підготовці позакласних заходів, даються цікаві матеріали до уроків, рухливі ігри та розваги.*

3. Богданова Г. Підготовка вчителів до формування в учнів життєвих навичок / Г. Богданова // Здоров'я та фізич. культура. — 2007. — № 9. — С. 6-7 *Роль школи і вчителя у створенні умов для вироблення у школярів навичок безпечної поведінки та знань, потрібних для захисту власного здоров'я.*

4. Василенко Л. Проект паспорту кабінета «Основи здоров'я та безпеки» : зб. нормат. док. з питань формування основ здоров'я та безпеки: метод. посіб. для вчителів / Л. Василенко. — Х. : Скорпіон, 2006. — 204 с. — (Кабінет здоров'я в школі).

5. Всесвітній день здоров'я — 7 квітня // Здоров'я та фізич. культура. — 2007. — № 9. — С. 19-20.

Історія розвитку знань про здоров'я, проблеми охорони здоров'я населення України.

Допоміжна література

1. Гончаренко М.С. Екологічна валеологія: словник-довідник / М.С. Гончаренко, Ю.Д. Бойчук. — Харків: Харків. Нац. ун-т імені В.Н. Каразіна, 2007. — 264 с.

2. Гончаренко М.С. Практикум з загальної валеології. Основи фізичного здоров'я. Навчально-методичний посібник. — М.С. Гончаренко, І.О. Корженко. — Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. — 232 с.

3. Горащук В. Теоретичні підходи до формування культури здоров'я школярів / В. Горащук // Безпека життєдіяльності. — 2005. — № 5. — С. 58-61. *Розглядаються питання формування культури здоров'я школярів в сучасній системі освіти.*

4. Запрошуємо до діалогу : посіб. для підлітків 11-14 рр. / ред. М. Зубченко. — К. : Богдана, 2003. — 127 с. : ілюстр.

На основі досліджень та аналізу досвіду роботи педагогічних колективів України з упровадження Комплексної програми формування навичок здорового способу життя серед дітей та молоді у посібнику розкриваються проблеми попередження куріння тютюну, подаються механізми формування цілісної особистості підлітка, прагнення до самовдосконалення.

5. Концепція навчання здорового способу життя на засадах розвитку навичок : інформ. зб. з життєвих навичок / авт.-упоряд. М. Бело. — К. : Генеза, 2005. — 77 с.

6. Літо для дитини / упоряд. О. Главник. — К. : Главник, 2006. — 351 с.: (Бібліотечка соціального працівника).

У посібнику представлені технології організації дитячого оздоровлення через систему та програмне забезпечення діяльності спеціалістів соціальної роботи у дитячому таборі.

7. Методика проведення Дня безпеки і здоров'я у початковій школі : [добірка статей] // Розкажіть онуку. — 2005. — № 28-29. — С. 81-93

8. Неведомська Є. Формула здоров'я : сторінка методиста / Є. Неведомська // Основи здоров'я та фізич. культура. — 2007. — № 5. — С. 20-23.

Про охорону здоров'я та соціальні проблеми, пов'язані зі шкідливими звичками підлітків.

9. Плахтій П. Вікова фізіологія і валеологія : лаборатор. практикум: навч. посіб. / П. Плахтій, С. Страшко, В. Підгорний. — Кам'янець-Поділ. : Абетка, 2006. — 207 с.
Лабораторний практикум допоможе освітянам набутти знання, вміння і навички, необхідні для тестування рівня здоров'я школярів і його зміцнення шляхом формування переконань ведення здорового способу життя.

10. Плахтій П. Мікроорганізми, харчування і здоров'я людини: навч. посіб. / П. Плахтій, А. Михальський, Т. Супрович. — Кам'янець-Поділ. : ПП Буйницький О. А., 2006. — 192 с.
Навчальний посібник присвячений проблемі збереження і зміцнення здоров'я людини через пропаганду основ гігієни харчування в контексті взаємозв'язку цього компонента здоров'я таким важливим чинником довкілля як мікроорганізми.

11. Рудніцька І. Формування здорового способу життя молоді : підлітковий вік / І. Рудніцька // Психолог. — 2004. — № 13. — С. 15-25.
Про форми та методи превентивного виховання підлітків, важливість проведення профілактичної роботи з дітьми, участь батьків, педагогів, психологів у формуванні здорового способу життя молоді.

Сценарії

1. Боднарчук Г. Виховні години : 8 кл. : на допомогу клас. кер. / Г. Боднарчук, М. Тимочків. — Т. : Навч. кн. — Богдан, 2006. — 80 с. — (Бібліотека класного керівника).

2. Василечко Л. Здоров'я дитини — багатство країни : сценарій позаклас. заходу / Л. Василечко, Г. Лушик, Л. Побігуца // Хімія. Біологія. — 2003. — № 51. — С. 18-21.

3. [Добірка сценаріїв, присвячених пропаганді здорового способу життя] // Шк. б-ка. — 2003. — № 11. — С. 49-110.

4. Канівець С. Сценарій спортивного свята «День здоров'я» / С. Канівець // Фізич. виховання в шк. — 2003. — № 3. — С. 25-26.

5. Красоткіна Н. Здоров'я — всьому голова : Сценарій свята / Н. Красоткіна // Розкажіть онуку. — 2003. — № 25. — С. 21-22.

6. Микитюк І. Спорт, краса, здоров'я, дружба : родинно-спортивне свято / І. Микитюк, В. Князев // Позаклас. час. — 2001. — № 25. — С. 23-25.

7. Севериненко О. Сценарій біологічного вечора «Молодь за здоровий спосіб життя» / О. Севериненко // Біологія і хімія в шк. — 2002. — № 4. — С. 43-45.

8. Стасенко Г. Ключі від здоров'я : сценарій вихов. заходу у 8-му кл. / Г. Стасенко // Здоров'я та фізич. культура. — 2006. — № 7. — С. 17-18.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Дмитрієва О. В. Античні мислителі про поняття «здоров'я» та «здоровий спосіб життя». **Режим доступу** : <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=8389>

2. Духовне та фізичне здоров'я – два аспекти розвитку особистості. – **Режим доступу**: [<http://www.esc.lviv.ua>].

3. Офіційний сайт МОН України. **Режим доступу**: <https://mon.gov.ua>

4. Помиткін Е.О. Психологічна діагностика духовного потенціалу особистості: посібник / Е.О. Помиткін. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 144 с. *Режим доступу*: http://ipood.com.ua/data/NDR/Psychology/2013_Pomytkin_posibnyk.pdf

5. Сценарії заходів та свят. – Освітній портал. **Режим доступу**: <https://super.urok-ua.com/category/stsenariji-zahodiv-ta-svyat/>